

Film upozorenja – još jedan pokušaj rješavanja dugogodišnjeg problema

Walter Salković

10. listopada 2020 14:57

Mario Mužić i Dario Kučić autentičnim creskim zvukom obogatili su predstavljanje dokumentarca / Foto M. RADIĆ

Već 30 godina lokalna samouprava od državne uprave traži rješenja problema koje creskim ovčarima nanosi alohtona divljač, no čini se da rješenje problema ovisi o njima samima i creskim ovčarima

CRES – Dokumentarna emisija Hrvatske radiotelevizije o creskom ovčarstvu, naslovljena »Ovca u muzeju«, predstavljena je creskoj publici u Palači Moise. Emisiju je na više lokacija na otoku snimala ekipa HRT-a iz programskog odjela Kultura, a pripremili su je urednik pučke i predajne kulture **Aleksej Gotthardi Pavlovsky** te redatelj **Ivo Kuzmanić**. Uz pomoć mnogih creskih kazivačica i kazivača te sudjelovanja raznih udruga prikupljen je bogat materijal o creskom tradicijskom ovčarstvu koji je oblikovan u 30-minutni dokumentarac. Uoči creske prezentacije emisija je prikazana na Prvom programu HRT-a, a moguće ju je pogledati i na platformi HRTi te drugim multimedijским kanalima.

Niz problema

– Film HRT-a »Ovca u muzeju« je, kako bi to njegov redatelj Ivo Kuzmanić rekao – film upozorenja. Već 30 godina lokalna samouprava od »Zagreba«, tj. državne uprave traži rješenja problema koje creskim ovčarima nanosi alohtona divljač. Međutim, ako ta pomoć 30 godina ne stiže, onda vjerojatno niti neće. Ali, ako ovčarstvo neće imati ekonomskog uporišta, vrlo je vjerojatno da će nestati. A ako pak ovca nestane iz creskog ekosustava, promijenit će se puno toga. Što će jesti bjeloglavi sup, koji se hrani ovčjom strvinom? Hoće li kadulja, koju ovca pase, i dalje rasti jednakim intenzitetom te i dalje biti dobra, odnosno dostatna ispaša pčelama? Tko će brstiti i gnojiti maslinike, kao prirodnu pomoć maslinarima? Tko će imati motivacije održavati suhozide, koji su, kao tradicijska međa pašnjaka, dio creskog prepoznatljivog kulturnog ambijenta, tj. kako će taj ambijent izgledati ako suhozidi zarastu u šikaru? Naposljetku, tu je i konstantan problem svakogodišnjih novih 12 tona vune koja je od sirovine postala otpadom, pa se mora zbrinjavati, a zapravo se niti ne zbrinjava, već samo baca po pašnjacima. Ostaje, dakle, otvoreno pitanje lokalnoj samoupravi, kao i stanovnicima, prije svega ovčarima otoka Cresa, mogu li te probleme riješiti sami?, rekao je o dokumentarcu urednik Gotthardi Pavlovsky.

Nestanu li s otoka ovce, problemi će postati još veći / Foto W. SALKOVIĆ

Muzej ovčarstva

U filmu je predstavljeno i djelovanje lubeničkog Muzeja ovčarstva i oko njega okupljene udruge koji se trude sačuvati sjećanje na održivi razvoj, stoljećima prakticiran simbiozom prirode i čovjeka, na primjeru creskog ovčarstva. Film će, nada se Gotthardi Pavlovsky, potaknuti i razmišljanja o mogućim rješenjima problema koje je istaknuo.

U Palači Moise se po vrlo kišovitom vremenu skupilo tridesetak posjetitelja, među njima i svirači meha Mario Mužić i Dario Kučić koji su svojim nastupima obogatili program prezentacije.

Predsjednica udruge ROG-Muzej ovčarstva Marijana Dlačić uvodno se prisjetila početaka Muzeja ovčarstva 2009. godine izdavanjem publikacije »Tradicijsko ovčarstvo otoka Cresa: prilog istraživanju« Marine Jurkota Rebrović, da bi kasnije udruga izdala više knjižica i producirala tri dokumentarna filma Sanjina Kučića. Na kraju prezentacije je Mario Šlosar, osnivač i *spiritus movens* lubeničke udruge, podsjetio prisutne da je točno prije godinu dana Ruralna otočna grupa-Muzej ovčarstva proslavila 20 godina postojanja i djelovanja, a da je ovim događajem obilježeno desetljeće trajanja Muzeja ovčarstva.